

॥ अंतरी पेटवु ज्ञानज्योत ॥

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव

एम. ए. प्रथम वर्ष संस्कृत

- १) प्रथम सत्र (I- Semester)
- २) द्वितीय सत्र (II- Semester)

२०१० पासून अंमलात येणारा अभ्यासक्रम

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव

एम. ए. भाग-१ संस्कृत

(पेपर- SK - I)

(जून २०१० पासून चा अभ्यासक्रम)

SK - I 'महाकाव्य'

नेमलेला अभ्यासक्रम

१. रघुवंशम्- कालिदास (सर्ग ३ रा)
२. शिशुपालवधम् - माघ (सर्ग २ रा)
३. नैषधीयचरितम्- श्रीहर्ष (सर्ग १ ला)
४. अंतर्गत चाचणी

– प्रथम सत्र –

नेमलेला अभ्यासक्रम

रघुवंशम्-सर्ग ३ रा

शिशुपालवधम् - माघ (सर्ग २ रा)

गट	अ)	अध्ययन व अध्यापनाचा हेतु	तासिका
			- ०५
		१. कालिदासाची भाषा शैली.	
		२. कालिदासाच्या उपमांचा आढावा घेणे.	
		३. महाकवींचा परिचय करून घेणे.	
		४. कथानकांची विविधता जाणणे.	
		५. महाकाव्यातील काव्यसौंदर्याचे वेगळेपण अभ्यासणे.	
		६. महाकाव्याची लक्षणे अभ्यासणे.	

गट आ) अध्ययन व अध्यापन - ३५

१. भाषांतर.
२. वाक्यांचे ससंदर्भ स्पष्टीकरण.
३. महाकाव्यांचा तुलनात्मक अभ्यास.

– द्वितीय सत्र –

नेमलेला अभ्यासक्रम

१. नैषधीयचरितम् - श्रीहर्ष (सर्ग १ ला)

तासिका

गट अ) अध्ययन व अध्यापनाचा हेतु

- ०५

१. महाकवीचा परिचय करून घेणे.
२. कथानकांची विविधता जाणणे.
३. महाकाव्यातील काव्यसौंदर्याचे वेगळेपण अभ्यासणे.
४. महाकाव्याची लक्षणे अभ्यासणे.

गट आ) अध्ययन व अध्यापन

- ३५

१. श्लोकांचे भाषांतर.
२. वाक्यांचे ससंदर्भ स्पष्टीकरण.
३. सारांश स्वरूप प्रश्न.

संदर्भ ग्रंथ:-

१. संस्कृत काव्याचे पंचप्राण- डॉ. के. ना. वाटवे
२. Kalidas- Dr. R. D. Kamarkar

– प्रथम सत्र –

नेमलेला अभ्यासक्रम

१. 'रघुवंशम्' (सर्ग ३ रा)
२. शिशुपालवधम् - माघ (सर्ग २ रा)

प्रश्नपत्रिका नमुना व गुण विभागणी

वेळ : ३ तास		गुण-८०
प्रश्न-१.	वस्तुनिष्ठ प्रश्न(१० पैकी १०)	१० गुण
प्रश्न-२.	अ) भाषांतर करा- (३ पैकी २) 'रघुवंशम्' ब) भाषांतर करा- (३ पैकी २) शिशुपालवधम्	१० गुण १० गुण
प्रश्न-३	अ) संदर्भ (३ पैकी २) 'रघुवंशम्' ब) संदर्भ (३ पैकी २) शिशुपालवधम्	१० गुण १० गुण
प्रश्न-४.	दीर्घोत्तरी प्रश्न/विवेचक परिच्छेद (२ पैकी १)'रघुवंशम्'	१५ गुण
प्रश्न-५.	दीर्घोत्तरी प्रश्न/विवेचक परिच्छेद (२ पैकी १) शिशुपालवधम्	१५ गुण
	अंतर्गत परीक्षा	२० गुण
	एकूण-----	१०० गुण

– द्वितीय सत्र –

नेमलेला अभ्यासक्रम

१. नैषधीयचरितम् - श्रीहर्ष (सर्ग- १ ला)

प्रश्नपत्रिका नमुना व गुण विभागणी

वेळ : ३ तास		गुण-८०
प्रश्न-१.	वस्तुनिष्ठ प्रश्न. (१०पैकी १०)	१० गुण
प्रश्न-२.	भाषांतर करा- (६ पैकी ४)	२० गुण
प्रश्न-३.	ससंदर्भ स्पष्टीकरण करा (६ पैकी ४)	२० गुण
प्रश्न-४.(अ)	दीर्घोत्तरी प्रश्न (२ पैकी १)	१५ गुण
(ब)	विवेचक परिच्छेद (५ पैकी ३)	१५ गुण
	अंतर्गत परीक्षा	२० गुण
	एकूण-----	१०० गुण

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव
एम. ए. भाग-१ संस्कृत
(पेपर- SK - II)
(जून २०१० पासून चा अभ्यासक्रम)

SK- II ऋग्वेद निरुक्त व केनोपनिषद्
नेमलेला अभ्यासक्रम

१. ऋग्वेद (निवडक सूक्ते)
(१) १-४८,५० (२) २-२८,३३ (३) ३-३२ (४) ४-५४ (५) ५-६३
(६) ७-१०३ (७) ८-४८ (८) १०-१४;३४;११९
२. निरुक्त- यास्क, अध्याय- २ ३. केनोपनिषद् ४. अंतर्गत चाचणी

– प्रथम सत्र –

नेमलेला अभ्यासक्रम

ऋग्वेद (निवडक सूक्ते)

		तासिका
गट	अ) अध्ययनाचा हेतु	- ०५
	१. जगातील प्राचीनतम वाङ्मयाचा अभ्यास करणे. २. वैदिक भाषा व वैदिक व्याकरण जाणून घेणे. ३. पाठांतराच्या परंपरेमध्ये पदपाठाचे महत्त्व. ४. वैदिक दैवतशास्त्र अभ्यासणे.	
गट	आ) अध्ययन व अध्यापन	- ३५
	५. सूक्तांचे भाषांतर. ६. वैदिक आघात व त्यांचे नियम. ७. संहिता पाठाचा पदपाठ करणे. ८. वैदिक देवतांचे स्वरूप अभ्यासणे. ९. वैदिक व्याकरण.	

– द्वितीय सत्र –

नेमलेला अभ्यासक्रम

१. निरुक्त- यास्क, अध्याय २ रा २. केनोपनिषद्

गट अ) अध्ययनाचा हेतु

तासिका

- ०२

१. वैदिक शब्द व अर्थाचे वेगळेपण जाणणे.
२. निरुक्तातील व्युत्पत्ति सिध्दांत जाणणे.
३. निरुक्ताचे महत्त्व.
४. उपनिषदांचे स्वरूप अभ्यासणे.

गट आ) अध्ययन व अध्यापन

- ३८

५. निरुक्ताचे भाषांतर.
६. वाक्यांचे संदर्भासह स्पष्टीकरण.
७. निरुक्तातील शब्दांच्या व्युत्पत्ती जाणणे.
८. केनोपनिषदातील तत्त्वज्ञान अभ्यासणे.

संदर्भ ग्रंथ:-

प्रथम सत्र

१. वैदिक वाङ्मयाचा इतिहास- डॉ. चि.वि.वैद्य
२. Vedic Mythology- Griswold
३. वैदिक देवता- डॉ. रा. ना. दांडेकर

– प्रथम सत्र –

नेमलेला अभ्यासक्रम

ऋग्वेद (निवडक सूक्ते)

प्रश्नपत्रिका नमुना व गुण विभागणी

वेळ : ३ तास		गुण-८०
प्रश्न-१.	वस्तुनिष्ठ प्रश्न (१० पैकी १०)	१० गुण
प्रश्न-२.(अ)	भाषांतर करा- (६ पैकी ४)	२० गुण
(ब)	वरीलपैकी दोन ऋचांचा पदपाठ- (३ पैकी २)	१० गुण
प्रश्न-३.	देवतांचे स्वरूप (६ पैकी ४)	२० गुण
प्रश्न-४.	विवेचक परिच्छेद (३ पैकी २)/ सूक्त सारांश	१० गुण
प्रश्न-५.	दीर्घोत्तरी प्रश्न (२ पैकी १)	१० गुण
	अंतर्गत परीक्षा	२० गुण
	एकूण-----	१०० गुण

– द्वितीय सत्र –

नेमलेला अभ्यासक्रम

१. निरुक्त- यास्क, अध्याय-२ २. केनोपनिषद्

प्रश्नपत्रिका नमुना व गुण विभागणी

वेळ : ३ तास		गुण-८०
प्रश्न-१.	वस्तुनिष्ठ प्रश्न(१० पैकी १०)	१० गुण
प्रश्न-२.	(अ) भाषांतर करा- (५ पैकी ३) निरुक्त (आ) भाषांतर करा- (५ पैकी ३) केनोपनिषद्	१५ गुण १५ गुण
प्रश्न-३	(अ) संदर्भ स्पष्टीकरण (३ पैकी २) निरुक्त (आ) संदर्भ स्पष्टीकरण (३ पैकी २) केनोपनिषद्	१० गुण १० गुण
प्रश्न-४.	(अ) शब्दांच्या व्युत्पत्ती (७ पैकी ५) (आ) दीर्घोत्तरी प्रश्न(२ पैकी १)- केनोपनिषद्	१० गुण १० गुण
	अंतर्गत परीक्षा	२० गुण
	एकूण-----	१०० गुण

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव

एम. ए. भाग-१ संस्कृत

(पेपर- SK - III)

(जून २०१० पासून चा अभ्यासक्रम)

SK-III नाट्यसाहित्य

नेमलेला अभ्यासक्रम

१. महावीरचरितम् (नाटक)- भवभूती
(निर्णय सागर आवृत्ती सन १९२६ पृष्ठ २२५ पर्यंत)
२. रसभाव विचार- डॉ- र. प. कंगले
(अभिनव गुप्ताची टीका वगळून)
३. अंतर्गत चाचणी

– प्रथम सत्र –

नेमलेला अभ्यासक्रम

महावीरचरितम्

		तासिका
गट	अ) अध्ययन व अध्यापनाचे स्वरूप व हेतु	- ०५
	१. भवभूती या नाटककाराचा परिचय.	
	२. भवभूती- नाट्य कलाकृती जाणून घेणे.	
	३. मुळ रामायणाच्या कथानकात भवभूतीने केलेला बदल.	
गट	आ) अध्ययन व अध्यापन	- ३५
	१. श्लोकांचे भाषांतर	
	२. संदर्भासह स्पष्टीकरण.	
	३. भवभूतीच्या नाट्य रचना.	
	४. व्यक्ति चरित्र चित्रण.	
	५. रामायणाशी संबंध.	

– द्वितीय सत्र –
नेमलेला अभ्यासक्रम
रसभावविचार

गट	अ)	अध्ययन व अध्यापनाचे स्वरूप व हेतु	तासिका - ०५
		१. भरताचा रससिद्धान्त व विभावादि भाव स्वरूप जाणणे. २. रससिद्धान्तांच्या अर्थाबद्दल विभिन्न मतप्रवाह जाणणे. ३. साहित्यशास्त्राच्या अभ्यासाची प्राचीन परंपरा जाणणे.	
गट	आ)	अध्ययन व अध्यापन	- ३५
		१. भरताचा रससिद्धान्त अभ्यासणे. २. विभावादि भावांचे स्वरूप जाणणे. ३. भाषांतर. ४. ससंदर्भ स्पष्टीकरणे. ५. दीर्घोत्तरी प्रश्न किंवा परिच्छेद.	

संदर्भ ग्रंथ:-

१. नाट्यशास्त्र - चौखम्बा विद्याभवन
२. रसविमर्श- डॉ. के. ना. वाटवे
३. भरत नाट्य मंजिरी- डॉ. गो. के. भट
४. महावीरचरितम्- चौखम्बा विद्याभवन

– प्रथम सत्र –

नेमलेला अभ्यासक्रम

महावीरचरितम्

प्रश्नपत्रिका नमुना व गुण विभागणी

वेळ : ३ तास		गुण-८०
प्रश्न-१.	वस्तुनिष्ठ प्रश्न(१० पैकी १०)	१० गुण
प्रश्न-२.	भाषांतर करा- (६ पैकी ४)	२० गुण
प्रश्न-३.	ससंदर्भ स्पष्टीकरण द्या- (६ पैकी ४)	२० गुण
प्रश्न-४.	दीर्घोत्तरी प्रश्न (२ पैकी १)	१५ गुण
प्रश्न-५.	दीर्घोत्तरी प्रश्न किंवा विवेचक परिच्छेद(३ पैकी २)	१५ गुण
	अंतर्गत परीक्षा	२० गुण
	एकूण-----	१०० गुण

– द्वितीय सत्र –

नेमलेला अभ्यासक्रम

रसभाव विचार (नाट्यशास्त्र)

प्रश्नपत्रिका नमुना व गुण विभागणी

वेळ : ३ तास		गुण-८०
प्रश्न-१.	वस्तुनिष्ठ प्रश्न(१० पैकी १०)	१० गुण
प्रश्न-२.	भाषांतर करा- (६पैकी ४)	२० गुण
प्रश्न-३	ससंदर्भ स्पष्टीकरण द्या (६ पैकी ४)	२० गुण
प्रश्न-४.	दीर्घोत्तरी प्रश्न (२ पैकी १)	१५ गुण
प्रश्न-५.	दीर्घोत्तरीप्रश्न किंवा विवेचक परिच्छेद(३ पैकी २)	१५ गुण
	अंतर्गत परीक्षा	२० गुण
	एकूण-----	१०० गुण

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव

एम. ए. भाग-१ संस्कृत

(जून २०१० पासून चा अभ्यासक्रम)

समकक्ष अभ्यासक्रम

वर्ग	जुना अभ्यासक्रम	नवीन अभ्यासक्रम
एम. ए. भाग-१	<p>एस के -१</p> <p>१. नैषधीयचरितम्- श्री हर्ष (सर्ग १ ला)</p> <p>२. शिशु पालवधम् - माघ (सर्ग २ रा)</p> <p>३. रघुवंशम्- कालिदास (सर्ग ३ रा)</p>	<p>एस के -१</p> <p>प्रथम सत्र</p> <p>१. रघुवंशम्-कालिदास (सर्ग ३ रा)</p> <p>२. शिशुपालवधम् - माघ (सर्ग २ रा)</p> <p>द्वितीय सत्र</p> <p>३. नैषधीयचरितम्- श्री हर्ष (सर्ग १ ला)</p>
	<p>एस के -३</p> <p>१. ऋग्वेद (निवडक सूक्ते) (१) १-४८,५० (२) २-२८,३३ (३) ३-३२ (४) ४-५४ (५) ५-६३ (६) ७-१०३ (७) ८-४८ (८) १०-१४;३४;११९</p> <p>२. निरुक्त- यास्क, अध्याय- २</p> <p>३. केनोपनिषद</p>	<p>प्रथम सत्र</p> <p>१. ऋग्वेद (निवडक सूक्ते) (१) १-४८,५० (२) २-२८,३३ (३) ३-३२ (४) ४-५४ (५) ५-६३ (६) ७-१०३ (७) ८-४८ (८) १०-१४;३४;११९</p> <p>द्वितीय सत्र</p> <p>२. निरुक्त- यास्क, अध्याय- २</p> <p>३. केनोपनिषद</p>
	<p>एस के -५</p> <p>१. रसभाव विचार- डॉ- र. प. कंगले (अभिनव गुप्ताची टीका वगळून)</p> <p>२. महावीरचरितम् (नाटक)- भवभूती (निर्णय सागर आवृत्ती सन १९२६ पृष्ठ २२५ पर्यंत)</p>	<p>प्रथम सत्र</p> <p>१. महावीरचरितम् (नाटक)- भवभूती (निर्णय सागर आवृत्ती सन १९२६ पृष्ठ २२५ पर्यंत)</p> <p>द्वितीय सत्र</p> <p>२. रसभाव विचार- डॉ- र. प. कंगले (अभिनव गुप्ताची टीका वगळून)</p>